

Hannibal

Hannibal este unul din cei mai mari generali ai antichitatii, el conducând armata cartagineză în al doilea război punic (218-201 î.Hr.). S-a născut în 247 î.Hr. în Nordul Africii, fiind fiul lui Hamilcar Barca (Fulgerul), cel care se afla în fruntea partidului războinic din Cartagina, conducând și primul dintre cele trei războaie. Încă de la naștere Hannibal a fost dus în Spania (în prag de cucerire) unde, copil fiind a fost obligat să jure ura veșnică romanilor. De la moartea tatălui sau într-o bătălie, 228 î.Hr. și până la moartea sa 183 î.Hr. și-a dedicat întreaga viață luptei împotriva romanilor. Impulsionat de evenimentele petrecute între poporul său și imperiul Roman, și având în suflet acea dorință de neuitat a tatălui său, ostilitatea față de Roma, el hotărâse să se ridice împotriva ei. Dar pentru aceasta el a dorit să își consolideze stăpânirea în Spania, după moartea Lui Hasdrubal, ginerele lui Hamilcar. Astfel el porneste împotriva Saguntului, pentru a fi sigur că înlătura un aliat de temut al Romei și totodată o piedică pusă de aceasta împotriva înaintării cuceririlor cartagineze.

" Cum putea să plece Hannibal într-o expediție atât de grea, ca aceea contra Italiei, lăsând înapoia lui o fortareată puternică, întărită, care ar fi format nucleul rezistenței pentru forțele romane, ce ar fi alergat în ajutorul Saguntului, care ar fi devenit în același timp și centrul de război al tuturor trupelor adunate de către semeniile iberice dintr Pyrenei și Ebru, care însă erau supuse cartaginezilor și erau aliate ale romanilor ? Generalul cartaginez era îndrăzneț și viteaz, dar mai presus de toate era prevăzător și prudent. Prudenta l-a calauzit întotdeauna în toate actele sale și, dacă n-a reușit până la urmă a fost ca el, departe de a avea norocul orb al rivalului său Scipio, a trebuit să lupte mereu cu o soartă potrivnică ce l-a persecutat fără încetare. Ca un adevărat erou al tragediei antice, Hannibal s-a luptat și război mereu cu fatalitatea, pe care, de multe ori geniul său a învins-o, pentru a fi în cele din urmă biruit și zdrobit de ea. Ori de câte ori avea de întreprins ceva, Hannibal trebuia mai întâi să fie bine și precis informat. El avea informatori și spioni pretutindeni și chiar la Roma, fiind mai bine informat de tot ce se petrecea în Italia, mai bine decât îșiși romanii.

De aceea, când porni mai întâi în contra Saguntului el știa perfect ce face. Cu forțe puternice și utilat cu numeroase mașini de asediu el impresura Saguntul, care îi rezista timp de 8 luni, sperând mereu ca va primi ajutoare de la romani. Și între timp ce faceau acești romani, acum, în fine, se destepasera de-a binelea și vedeau primejdia ce îi amenința dar senatul pare încă buimăc și nu știa ce măsuri să ia mai întâi. Deocamdată, ca să trimită ajutoare Saguntului și să incurcă pe Hannibal, chiar de la început n-a făcut-o. N-a trimis trupe nici pentru o rezistență la Ebru sau Pirinei și a lăsat pe Hannibal, după cucerirea Saguntului să bata și să supună toate triburile iberice întâlnite în marsul său spre Roma. La o înaintare a trupelor punitice chiar în Italia, senatul Roman nici nu se gândea. Erau doar atâtea piedici care pareau invincibile : Rhonul, cel adânc și lat și mai ales Alpii au crestele lor până în nori ! Cine se încumetase vreodată să îi treacă în afara de Galii care locuiau în apropierea lor și le cunoșteau toate trecătorile ? De aceea, deocamdată, romanii erau liniștiți desigur, în senat, începuseră să rasune pe aici, pe colea, vocile celor care vedeau mai bine și îi îndemneau să ia măsurile de pază serioase și grabnice. Când cunoaștem acum lipsa de prevedere a senatului, ne întrebăm dacă, pe lângă darzenia de care a dat dovadă mai târziu, nu l-a ajutat la început și norocul care, atata vreme a favorizat și ajutat pe romani ? În orice caz, romanii au pierdut deocamdată un timp prețios pe care l-a folosit cu abilitate rivalul lor. Hannibal a răsunat de pe suprafața pamântului nefericitul Sagunt și a supus fără crutare pe iberii

dintre Ebru si Pirinei. Dupa ce a asigurat astfel spatele expeditiei pe care o proiecta, s-a intors iarna, în Noua Cartagina, iar Romanii au trimis o solie la Cartagina, ca sa reclame senatului de acolo, pe indraznetul general ce a calcat pacea si sa ceara satisfactia deplina.

" - Iata, aici aduc pacea sau razboiul " a grait solul catre senatorii cartaginezi si a ridicat coltul mantalei cu care era invesmnatat. Alegeti !
Senatorii Cartaginei l-au privit apatici si nepasatori.
" - Alegeti voi ! " au raspuns/
Si atunci, solul roman, lasand sa cada în jos coltul mantalei le-a grait solemn :
" -Iata, de acum aveti razboiul, pe care voi l-ati ales !... " Si a parasit incinta incrunat si mandru, declarand astfel inceperea celui de-al doilea razboi punic. " (I.M. Marinescu - Straini vestiti în luptele din Roma veche)

Hannibal a petrecut iarna anilor dintre 219-218 i.Hr. în Cartagina unde a facut mari pregatiri pentru a putea purta razboiul cu Italia. Lasand pe fratele sau, care se numea Hasdrubal, intocmai ca si cumnatul sau) la conducerea unei armate defensive în Cartagina si Spania, el a pornit cu o armata numeroasa de infanterie, cavalerie, si elefanti de lupta, spre Alpi. Invingand de-a lungul drumului sau multe triburi, el traverseaza Ebrul, Pirineii si în cele din urma Rhonul, construind barci si plute improvizate pentru elefanti. În acest timp senatul roman îsi da seama de amenintare si il trimite pe Scipio cu armata sa sa opreasca ofensiva punica. Hannibal intalneste apoi triburile galeze. Pe unele le infrange altele îi vor acorda ajutor, asa cum este cel condus de Brancus. A fost mare nevoie de proviziile primite dupa o calatorie de peste 1200 de km, într-o perioada de patru luni.

Romanii inca nu credeau ca Hannibal va trece Alpii, dar luand masuri de precautie, au masat trupe în nordul Italiei. Dar cartaginezii mergeau mai departe, infruntand sub vitejia conducatorului lor greutatea din Alpi. Pe langa dificultatea drumului ei erau incontinuu hartuiti de grupuri celtice. În cele din urma, cu o armata redusa, spre deosebire de cea de la inceputul expeditiei, el ajunge în Italia. Luptele purtate aici vor fi numeroase si grele, Hannibal fiind de cele mai multe ori infrant. În final, romanii si cartaginezii ajung sa incheie pace, ceea ce insemna distrugerea telului intregii vietii a marelui conducator.

De acum partidul pacii de la Cartagina putea sa fie linistit. Marele om, ilustrul capitan, cel mai mare strateg al antichitatii, n-avea sa mai tulbure pe lacomii si natangii potentati al acestui partid, care va avea pana la urma satisfactia de a vedea pierind Cartagina, si, o data cu ea avand sa vada si pierirea lor. De la Cartagina, Hannibal se refugiază la curtea lui Antioch, regele Syriei.

Despotul asiatic se numea " Antioh cel Mare " si era destul de bogat si de puternic, dar asta numai pe dinafara, caci, desi avea o tara puternica si cu destule resurse, dupa fapte si dupa cum guverna în realitate, s-ar fi putut denumi mai degraba " Antioh cel Mic ". De fapt grecul era prostănac, usuratec si vanitos. La inceput a primit foarte bine pe Hannibal, dar nu i-a urmat sfaturile în ceea ce priveste razboiul cu romanii si a fost cu usurinta invins de acestia. La curtea regelui syrian se spune ca l-a mai intalnit Scipio pe Hannibal. Venise într-o delegatie si romanul, afabil si cult, a intrat într-o prieteneasca conversatie cu marele cartaginez.

- Care e dupa parerea ta, cel mai mare general ? l-a intrbat Scipio pe Hannibal
- Dupa a mea parere, cel mai vestit general a fost Alexandru cel Mare.
- Dar al doilea ?
- Al doilea a fost Pyrrhus, regele Epirului.

- Si al treilea ?
- Al treilea sunt eu, i-ar fi raspuns Hannibal.

Desigur, acest raspuns nu prea i-a placut lui Scipio care s-ar asteptat ca în al treilea loc sa fie pus el. Marele Hannibal stia insa sa pretuiasca si sa claseze. Cum putea el sa considere mai presus sau chiar egal cu el pe un barbat care, oricate talente militare ar fi avut, fusese mai mult ajutat de noroc decat de geniul pe care, de fapt nu-l avea. Posteritatea a vazut mai bine punandu-l pe Hannibal în fruntea marilor capitani ai antichitatii. Pe Scipio l-a pus la locu-i bine meritat. Antioh, fiind invins, romanii îi cerura sa le predea pe Hannibal si grecul se invoi. Eroul inasa, i-o lua inainte si se refugie la Prusias, regele Bythinei. Nu putu inasa ramane multa vreme aici, caci romanii se prezentara iar, spre ai cere extradarea. Regele, cuprins de teama, consimti, dar Hannibal era de mai inainte pregatit. Vazandu-si casa impresurata, el se otravi, zicand : " Haide sa scapam în fine pe romani de teroarea care-i stapaneste, facandu-i sa nu mai astepte moartea unui biet batran... "

Si astfel muri în anul 183 i.Hr. cel mai genial general al antichitatii. În anul 146 i.Hr. fu daramata si stearsa de pe pamant si Cartagina. Romanii își realizasera visul lor miop si egoist ! Dar nu pentru multa vreme, caci peste un veac, Cartagina reinvie si ajunse chiar sub imparatii Romei, capitala Africii si unul dintr cele mai stralucite orase ale lumii vechi. Iar numele lui Hannibal traieste si va trai mereu nepieritor pe buzele posteritatii din toate vremurile.

Bibliografie:

Enciclopedia Britannica 2001;

I.M. Marinescu - Straini vestiti în luptele din Roma veche